

Nazwa instytucji

Książnica Cieszyńska

Tytuł jednostki/Tytuł publikacji

Projekt ustawy o powiatowych związkach komunalnych, przyjęty przez Sejm w II czytaniu w dniu 13.07.1927 r.

Liczba stron oryginału

16

Liczba plików skanów

17

Liczba plików publikacji

17

Sygnatura/numer zespołu

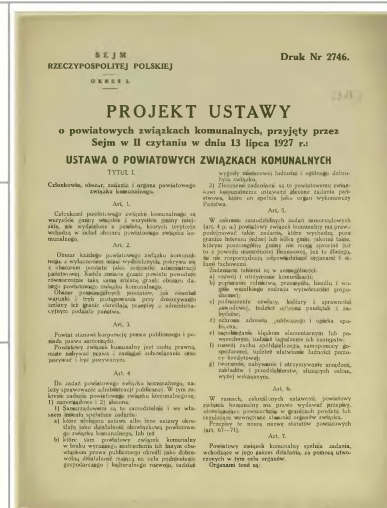
TR 059.025

Data wydania oryginału

1927

Projekt/Sponsor digitalizacji

Dofinansowano ze środków WPR Kultura+

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

NARODOWY
INSTYTUT
AUDIOWIZUALNY

KULTURA+

59.25.1

PROJEKT USTAWY

o powiatowych związkach komunalnych, przyjęty przez
Sejm w II czytaniu w dniu 13 lipca 1927 r.:

USTAWA O POWIATOWYCH ZWIĄZKACH KOMUNALNYCH

TYTUŁ I.

Członkowie, obszar, zadania i organa powiatowego
związku komunalnego.

Art. 1.

Członkami powiatowego związku komunalnego są
wszystkie gminy wiejskie i wszystkie gminy mie-
skie, nie wydzielone z powiatu, których terytorja
wchodzi w skład obszaru powiatowego związku ko-
munalnego.

Art. 2.

Obszar każdego powiatowego związku komunal-
nego, z wyłączeniem miast wydzielonych, pokrywa się
z obszarem powiatu jako jednostki administracji
państwowej. Każda zmiana granic powiatu powoduje
równocześnie taką samą zmianę granic obszaru da-
nego powiatowego związku komunalnego.

Obszar poszczególnych powiatów, jak również
warunki i tryb postępowania przy dokonywaniu
zmiany ich granic określają przepisy o administ-
racyjnym podziale państwa.

Art. 3.

Powiat stanowi korporację prawa publicznego i po-
siada prawo samorządu.

Powiatowy związek komunalny jest osobą prawną,
może nabywać prawa i zaciągać zobowiązania oraz
pozywać i być pozywanym.

Art. 4.

Do zadań powiatowego związku komunalnego, na-
leży sprawowanie administracji publicznej. W tym za-
kresie zadania powiatowego związku komunalnego są:
1) samorządowe i 2) zlecone.

1) Samorządowymi są to samodzielnie i we wła-
snem imieniu spełniane zadania:

- a) które niniejsza ustawa albo inne ustawy okre-
ślają jako działalność obowiązkową powiatowe-
go związku komunalnego, lub też
- b) które sam powiatowy związek komunalny
w braku wyraźnego zastrzeżenia ich innym obo-
wiązkom prawa publicznego określi jako dobro-
wolną działalność mającą na celu podniesienie
gospodarczego i kulturalnego rozwoju, tudzież

wygody miejscowej ludności i ogólnego dobro-
bytu związku.

2) Zleconymi zadaniami są te powiatowemu zwią-
kowi komunalnemu ustawami zlecone zadania pań-
stwowe, które on spełnia jako organ wykonawczy
Państwa.

Art. 5.

W zakresie samodzielnych zadań samorządowych
(art. 4 p. a.) powiatowy związek komunalny ma prawo
podejmować takie zadania, które wychodzą poza
granice interesu jednej lub kilku gmin, jakoteż takie,
którym poszczególne gminy nie mogą sprostać już
to z powodu niemożności finansowej, już to dlatego,
że nie rozporządzają odpowiednimi organami i si-
łami fachowymi.

Zadaniami takimi są w szczególności:

- a) rozwój i utrzymanie komunikacji;
- b) popieranie rolnictwa, przemysłu, handlu i wo-
góle wszelkiego rodzaju wytwórczości gospo-
darczej;
- c) podnoszenie oświaty, kultury i sprawności
zawodowej, tudzież ochrona pamiątek i za-
bytków;
- d) ochrona zdrowia publicznego i opieka spo-
łeczna;
- e) zapobieganie klęskom elementarnym lub po-
wszechnym, tudzież łagodzenie ich następstw;
- f) rozwój ruchu spółdzielczego, samopomocy go-
spodarczej, tudzież ułatwianie ludności pomo-
cy kredytowej;
- g) tworzenie, nabywanie i utrzymywanie urządzeń,
zakładów i przedsiębiorstw, służących celom,
wyżej wskazanym.

Art. 6.

W ramach, zakreślonych ustawami, powiatowy
związek komunalny ma prawo wydawać przepisy,
obowiązujące powszechnie w granicach powiatu lub
regulujące wewnętrzne stosunki organów związku.

Przepisy te noszą nazwę statutów powiatowych
(art. 67—71).

Art. 7.

Powiatowy związek komunalny spełnia zadania,
wchodzące w jego zakres działania, za pomocą utwo-
rzonych w tym celu organów.

Organami temi są:

- a) rada powiatowa, jako organ uchwalający i kontrolujący;
- b) wydział powiatowy, jako organ wykonawczy i zarządzający.

TYTUŁ II.

Rada powiatowa.

Art. 8

Ilość członków rady powiatowej wynosi 24 — 48 w zależności od liczby mieszkańców gmin, wchodzących w skład powiatowego związku komunalnego według ostatniego powszechnego urzędowego spisu ludności, według następujących zasad:

- a) w powiatowych związkach komunalnych, liczących do 72.000 mieszkańców, rada powiatowa składa się z 24 członków;
- b) na każde dalsze 3.000 mieszkańców przypada po jednym dalszym członku rady powiatowej z tem ograniczeniem, że ogólna ilość nie może przekroczyć 48;
- c) przy ustalaniu ilości członków rady powiatowej w myśl przepisów punktu b) reszty, większe niż 1.500, bierze się w rachubę, mniejszych nie uwzględnia się.

Przy zachowaniu powyższych norm ilość członków poszczególnych rad powiatowych oznaczy wojewoda przed zarządzeniem wyborów (art. 50).

Art. 9.

Członków rady powiatowej i ich zastępców wybierają radni gmin, wchodzących w skład powiatowego związku komunalnego, według przepisów art. 45 — 61 niniejszej ustawy.

Art. 10.

Prawo wybieralności do rady powiatowej ma każdy obywatel, który ma prawo wybieralności do rady gminnej w jednej z gmin, wchodzących w skład danego powiatowego związku komunalnego.

Art. 11.

Na członków rady powiatowej wybrani być nie mogą:

- a) czynni i kontraktowi funkcjonariusze danego powiatowego związku komunalnego i gmin, w skład jego wchodzących;
- b) członkowie tego wydziału wojewódzkiego, za pomocą którego państwo sprawuje nadzór nad powiatowym związkiem komunalnym;
- c) czynni funkcjonariusze władz nadzorczych.

Art. 12.

Członków rady powiatowej i ich zastępców wybiera się na lat pięć.

Wybrani sprawują swe czynności — z wyjątkiem przypadku, przewidzianego w art. 103, — do czasu ukonstytuowania się nowowybranej rady powiatowej.

Art. 13.

Wybrany członek rady powiatowej ulega z samego prawa zawieszeniu w czynnościach:

- a) w przypadku odbywania służby wojskowej — na czas tej służby;
- b) w przypadkach, przewidzianych w art. 110, tudzież w przypadkach upadłości, aż do ukończenia odnośnego postępowania;
- c) gdy wchodzi w stosunki prawne z powiatowym związkiem komunalnym jako przedsiębiorca, dostawca lub dzierżawca, dopóki trwa wymieniony stosunek i dopóki rachunki zeń wynikające nie będą ostatecznie uregulowane. Wyjątek stanowią stosunki prawne, wynikające z najmu pomieszczeń od powiatowego związku komunalnego dla własnych celów mieszkaniowych lub handlowo-przemysłowych, oraz z dzierżawy drobnych parcel, nie większych niż pół hektara.

Art. 14.

Poza przypadkami, przewidzianymi w art. 22 i 103, członek rady powiatowej traci mandat:

- a) wskutek utraty prawa wybieralności;
- b) wskutek przyjęcia przez radę powiatową pisemnego zrzeczenia się mandatu;
- c) wskutek odmowy złożenia przyrzeczenia, przewidzianego w art. 17.

Art. 15.

W miejsce członka rady powiatowej, który zmarł lub utracił mandat (art. 14), jak również w miejsce członka, którego mandat uległ zawieszeniu, wchodzi w skład rady powiatowej zastępca.

W pierwszym wypadku zastępca sprawuje mandat do końca kadencji rady powiatowej, w drugim tak długo, jak długo trwa przyczyna zawieszenia, jednak nie dłużej niż do końca kadencji.

Art. 16.

Pierwsze posiedzenie nowowybranej rady powiatowej zwołuje starosta jako przewodniczący wydziału powiatowego. On też zagaja obrady i przewodniczy im do chwili wyboru prezesa rady powiatowej.

Art. 17.

Przed objęciem czynności składają nowowybrani członkowie rady powiatowej do rąk starosty jako przewodniczącego wydziału powiatowego następujące przyrzeczenie:

„Przyrzekam, że będę gorliwie, sumiennie i zgodnie z ustawami spełniać obowiązki, związane z piastowaniem mandatu członka rady powiatowej, i kierować się przytem wyłącznie dobrem Rzeczypospolitej Polskiej i interesem powiatu.”

Art. 18.

Członkowie rady powiatowej sprawują swe czynności bezpłatnie.

Poszczególnym członkom rady powiatowej można na żądanie przyznać zwrot kosztów podróży, podjętych w wykonywaniu czynności, związanych z mandatem. Bliższe postanowienia w tej mierze wyda rada powiatowa.

Art. 19.

Na czele rady powiatowej stoi prezes, wybrany z grona członków rady powiatowej na okres jej kadencji.

Równocześnie z prezesem w ten sam sposób i na taki sam okres czasu wybiera rada powiatowa zastępcę prezesa oraz dwóch sekretarzy.

Zastępca prezesa wchodzi w prawa i obowiązki prezesa w razie przeszkód w pełnieniu funkcji przez tego ostatniego.

Art. 20.

Do kompetencji prezesa należy:

- a) zwoływanie posiedzeń rady powiatowej;
- b) przewodniczenie na posiedzeniach rady powiatowej;
- c) przestrzeganie porządku obrad;
- d) utrzymywanie stałej łączności między radą powiatową a wydziałem powiatowym.

Prezes rady powiatowej nie pobiera za swe czynności żadnego wynagrodzenia.

Art. 21.

Zwyczajne posiedzenia rady powiatowej zwołuje prezes, a w razie przeszkody jego zastępca, w miarę potrzeby, co najmniej jednak raz na trzy miesiące.

Rada powiatowa musi być nadto zwołana na żądanie władzy nadzorczej i wydziału powiatowego, lub na pisemnie umotywowany wniosek jednej czwartej ustawowej liczby członków rady powiatowej. Wniosek taki złożyć należy na ręce prezesa z podaniem przedmiotu obrad.

Zwołanie rady powiatowej — poza przypadkami nagłymi — nastąpić powinno co najmniej na 14 dni przed terminem posiedzenia za pomocą pisemnego zaproszenia z podaniem porządku obrad za potwierdzeniem odbioru.

Gdyby prezes rady powiatowej, względnie jego zastępca w terminie 14-dniowym nie uczynili zadość wymaganiom ust. 2 niniejszego artykułu, obowiązek zwołania rady powiatowej przechodzi na przewodniczącego wydziału powiatowego.

Art. 22.

Członkowie rady powiatowej obowiązani są regularnie uczęszczać na posiedzenia rady.

Członek rady powiatowej, który bez usprawiedliwienia opuści trzy kolejne posiedzenia rady, traci mandat. O utracie mandatu rozstrzyga uchwałą rada powiatowa. Od uchwały rady powiatowej w powyższym względzie służy zainteresowanemu prawo odwołania się w terminie 14-dniowym do wydziału wojewódzkiego, który decyduje ostatecznie.

Art. 23.

Posiedzenia rady powiatowej są publiczne; na wniosek prezesa lub co najmniej jednej czwartej obecnych członków rada powiatowa może uchwalić tajność obrad.

Posiedzenia rady powiatowej, na których przedmiotem obrad jest preliminarz budżetowy, lub sprawozdanie z wykonania budżetu, muszą być w każdym razie publiczne.

Art. 24.

Prezes, a w razie przeszkody jego zastępca, otwiera i zamyka posiedzenie, kieruje obradami oraz przestrzega porządku i spokoju na posiedzeniu. Ma on prawo i obowiązek zarządzić usunięcie z lokalu posiedzeń poszczególnych lub wszystkich osób z publicz-

ności, jeżeli mimo upomnienia zakłócają spokój posiedzenia.

Art. 25.

Przewodniczący i członkowie wydziału powiatowego biorą udział w posiedzeniach rady powiatowej bez prawa głosowania. Dla udzielenia wyjaśnień mają on prawo zabierać głos poza kolejną mówców.

Przewodniczący wydziału powiatowego może delegować na posiedzenia rady powiatowej urzędników administracji powiatowej. Za zezwoleniem przewodniczącego wydziału powiatowego mogą oni zabierać głos w sprawach, należących do ich zakresu działania.

Art. 26.

Rada powiatowa zdolna jest do powzięcia uchwał oraz do dokonywania wyborów, jeżeli na posiedzeniu obecna jest więcej niż połowa ustawowej liczby członków rady (art. 8).

Wyjątek od powyższej zasady zachodzi:

- a) gdy rada powiatowa już raz z powodu braku kompletu nie mogła w pewnej sprawie powziąć uchwały i została zwołana po raz drugi do obrad nad tą samą sprawą;
- b) gdy chodzi o powzięcie uchwał w sprawie pozbycia nieruchomości lub zaciągnięcia pożyczki, której umarzenie ma trwać dłużej niż 5 lat.

W przypadku pod a) rada powiatowa może powziąć uchwałę bez względu na liczbę obecnych, o ile na ten skutek prawny przy powtórnym zwołaniu zgodnie z art. 21, wyraźnie wskazano. W przypadku pod b) do powzięcia uchwały wymagana jest w każdym razie obecność co najmniej dwóch trzecich części ustawowej liczby członków rady powiatowej.

Art. 27.

Uchwały rady powiatowej zapadają zwykłą większością głosów. Prezes rady powiatowej bierze udział w głosowaniu. Wstrzymujących się od głosowania uważa się za obecnych, lecz nie uwzględnia przy ustalaniu wyników głosowania.

W razie równości głosów uważa się za uchwalony ten wniosek, za którym oświadczy się prezes. W przypadku równości głosów przy wyborach rozstrzyga los wyciągnięty przez prezesa.

Art. 28.

Głosowanie jest jawne. Na żądanie jednej trzeciej obecnych musi być zarządzone głosowanie imienne.

Przy wyborach głosowanie jest tajne: w braku sprzeciwu dozwolone jest na wniosek przewodniczącego dokonanie wyboru przez podniesienie ręki.

Art. 29.

Członek rady powiatowej nie może brać udziału w rozprawach i głosowaniu nad sprawami, które dotyczą interesu prywatnego jego własnego, jego małżonka, krewnych lub powinowatych do trzeciego stopnia włącznie.

O tem, czy okoliczności takie zachodzą, rozstrzyga ostatecznie rada powiatowa poza porządkiem dziennym.

Jeżeli rada powiatowa z powyższego powodu stanie się niezdolną do powzięcia uchwał, natenczas od-

nośną uchwałę jej zastąpi postanowienie władzy nadzorczej.

Art. 30.

Rada powiatowa może w razie potrzeby wybierać ze swego grona specjalne komisje do przygotowywania uchwał.

Przewodniczącym tych komisji jest prezes rady lub jego zastępca, z wyjątkiem przypadków, gdy wymienieni zrzekną się przewodnictwa, lub gdy chodzi o komisje, przewidziane w art. 84, niniejszej ustawy. W obu tych przypadkach komisja wybiera przewodniczącego ze swego grona.

Statut powiatowy (art. 67 — 71) może przewidzieć rozszerzenie kompetencji w komisji także na decydowanie pewnych spraw za radę powiatową, a z jej upoważnienia.

Art. 31.

Z każdego posiedzenia rady powiatowej spisuje się protokół.

Do protokołu wpisuje się nazwiska obecnych na posiedzeniu: prezesa, sekretarzy, członków rady i wydziału powiatowego, — porządek dzienny, — zgłoszone wnioski — i powzięte uchwały w dosłownym brzmieniu, — z podaniem liczby głosów „za” i „przeciw” oraz liczby wstrzymujących się od głosowania, a przy wyborach liczby głosów oddanych na poszczególne kandydatów, wreszcie nazwiska członków rady powiatowej, którzy nie usprawiedliwili swej nieobecności na posiedzeniu.

Protokół, który sporządza się najpóźniej w ciągu 8 dni po posiedzeniu, powinien być podpisany przez prezesa, jednego z sekretarzy, oraz dwóch członków rady powiatowej, którzy byli obecni na posiedzeniu.

Członkowie rady powiatowej mają prawo przeglądać protokół.

Art. 32.

Uchwały rady powiatowej, powzięte na posiedzeniu jawnem, należy podać do wiadomości publicznej w sposób w powiecie przyjęty.

Art. 33.

Rada powiatowa ma prawo w formie statutu powiatowego (art. 67—71) uchwalić regulamin, określający bliżej w granicach ustaw sposób załatwiania czynności zarówno przez radę powiatową, jak i przez jej komisje.

W regulaminie można w szczególności przewidzieć:

- a) nakładanie przez radę powiatową lub prezesa kar nienieźnych na członków rady powiatowej, za nieusprawiedliwione spóźnianie się na posiedzenia i za opuszczanie posiedzeń przed ich zamknięciem.
- b) wykluczenie moca uchwały rady powiatowej na 1 do 3 posiedzeń takiego jej członka, który mimo kilkakrotnego przywołania go do porządku przez przewodniczącego, zaktóca obrady.

Kary nienieźne wnoszą do funduszu powiatowego na cele opieki społecznej.

Przeciw nałożeniu kary pieniężnej, względnie wykluczeniu, nie służy żaden środek prawny.

TYTUŁ III.

Wydział powiatowy.

Art. 34.

Wydział powiatowy składa się ze starosty, względnie jego zastępcy, jako przewodniczącego, oraz 6 członków.

Art. 35.

Członków wydziału powiatowego wybiera rada powiatowa na okres swej kadencji.

Wyboru dokonać należy zaraz po ukonstytuowaniu się nowowybranej rady powiatowej.

Wybrani, o ile co do nich nie zajdzie w międzyczasie żaden z przypadków, wskazanych w art. 37, sprawują swój urząd aż do objęcia go przez wybranych w ich miejsce nowych członków wydziału powiatowego.

Art. 36.

Prawo wybieralności do wydziału powiatowego ma każdy, kto posiada na terenie powiatu prawo wybieralności do rady powiatowej (art. 10).

Mandat członka rady powiatowej, wybranego do wydziału powiatowego, ulega zawieszeniu, a na opróżnione w ten sposób miejsce wchodzi zastępca (art. 15).

Wójtowie, burmistrzowie, ich zastępcy, oraz ławnicy gmin, wchodzących w skład danego powiatowego związku komunalnego, jak również osoby, wymienione w art. 11, wybrane do wydziału powiatowego, mogą objąć urząd członka wydziału powiatowego, o ile w ciągu 8 dni po wyborze zrezygnują z zajmowanego dotąd stanowiska.

Art. 37.

Postanowienia art. 13—15 stosują się odpowiednio do członków wydziału powiatowego z tem, że przyrzeczenie, o którym mowa w art. 14 p. c), należy zastąpić przysięgą, przewidzianą w art. 38.

Art. 38.

Członkowie wydziału powiatowego składają przed objęciem urzędu przysięgę służbową, którą od nich odbiera starosta lub jego zastępca na posiedzeniu rady powiatowej.

Rotę przysięgi, zastosowaną do wyznania składającego, ustali rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych.

Art. 39.

Wydział powiatowy załatwia sprawy, należące do jego zakresu działania w obradach koleżeńskich. Posiedzenia wydziału powiatowego nie są publiczne.

Do powzięcia uchwały potrzebna jest obecność oprócz przewodniczącego przynajmniej połowy ustawowej liczby (art. 34) członków wydziału powiatowego.

Przewodniczący bierze udział w głosowaniu. Uchwały zapadają zwykłą większością głosów obecnych; w razie równości głosów wniosek upada.

Bliższe przepisy o sposobie urzędowania wydziału powiatowego określi regulamin, uchwalony przez radę powiatową.

Art. 40.

Starosta, względnie z jego polecenia jego zastępca, zwołuje wydział powiatowy w miarę potrzeby, kieruje i czuwa nad biegiem jego czynności oraz rozdziela je pomiędzy poszczególnych członków wydziału powiatowego.

Przewodniczący załatwia samodzielnie za wydział powiatowy wszystkie sprawy bieżące. Jakie sprawy należy uważać za bieżące, określa regulamin (art. 39).

Starosta jest również obowiązany załatwiać pod własną odpowiedzialnością wszystkie te sprawy, należące do kompetencji wydziału powiatowego, co do których powzięcie uchwały z powodów niecierpiących zwłoki jest niemożliwe. Sprawy te powinien jednak przedstawić na najbliższym posiedzeniu wydziałowi powiatowemu celem wyrażenia zgody lub odmiennego postanowienia.

Art. 41.

Postanowienia art. 29 stosują się również do członków wydziału powiatowego z tą zmianą, że o istnieniu lub nieistnieniu przeszkody rozstrzyga ostatecznie wydział powiatowy.

Gdyby w następstwie tej przeszkody nie mógł się zebrać przepisany komplet (art. 39), rozstrzyga w sprawach samorządowych rada powiatowa, zaś w sprawach zleconych staroście, względnie jego zastępcy. Gdyby także i oni byli zainteresowani, prawo decyzji przechodzi na władzę nadzorczą.

Art. 42.

Każdy członek wydziału powiatowego obowiązany jest regularnie uczęszczać na posiedzenia wydziału.

Opuśczenie bez usprawiedliwienia dwóch kolejnych posiedzeń należy uważać za odmowę dalszego sprawowania urzędu.

O zajściu takiego przypadku przewodniczący wydziału powiatowego zawiadamia na najbliższym posiedzeniu radę powiatową, która po zbadaniu faktu uznaje urząd za opróżniony.

Od uchwały rady powiatowej w powyższym względzie służy zainteresowanemu prawo odwołania się w terminie 14-dniowym do wydziału wojewódzkiego, który decyduje ostatecznie.

Art. 43.

Wydział powiatowy ma prawo i obowiązek zawiesić wykonanie powziętej przez radę powiatową uchwały, która według jego zdania:

- a) sprzeciwia się ustawom lub
- b) szkodzi interesom powiatowego związku komunalnego, względnie dobru publicznemu.

Uchwałę swoją, zaopatrzoną w motywy, podaje wydział powiatowy w terminie 30-dniowym do wiadomości rady powiatowej.

Gdyby rada powiatowa w wypadkach, przewidzianych pod a), trwała przy pierwotnej uchwale, decyzja ostateczna przechodzi na władzę nadzorczą.

W wypadkach, przewidzianych pod b), ponowna uchwała rady powiatowej staje się ostateczną.

To samo prawo i obowiązek ma starosta w stosunku do uchwał wydziału powiatowego z tą zmianą, że zawieszenie uchwały powinien podać do wiadomości wydziału powiatowego na najbliższym jego posiedzeniu.

O dalszych losach uchwały rozstrzyga analogicznie przepis ust. 3 niniejszego artykułu.

Art. 44.

Urząd członka wydziału powiatowego jest bezpłatny.

Rada powiatowa może jednak przyznać członkom wydziału powiatowego diety za udział w posiedzeniach lub w innych czynnościach urzędowych, oraz zwrot kosztów podróży z wykonywaniem tych czynności związanych.

Prawo członków wydziału powiatowego do diet i zwrotu kosztów podróży, jak niemniej wysokość i sposób obliczania tychże reguluje statut powiatowy.

TYTUŁ IV.

Wybory do rady powiatowej.

Okręgi wyborcze.

Art. 45.

Celem dokonania wyborów do rady powiatowej obszar każdego powiatowego związku komunalnego podzielony będzie przed zarządzeniem wyborów na okręgi wyborcze. Podziału z oznaczeniem ilości i granic dokona właściwy wojewoda po zasięgnięciu opinii zainteresowanego wydziału powiatowego i wydziału wojewódzkiego.

Przy tworzeniu okręgów wyborczych winny być stosowane następujące zasady:

- a) każda gmina powinna w całości wchodzić w skład jednego okręgu;
- b) gminy wiejskie, które posiadają ilość cywilnej ludności, wystarczającą do przydzielenia im według art. 46 niniejszej ustawy przynajmniej jednego mandatu, powinny stanowić samoistne okręgi;
- c) gminy wiejskie, nie odpowiadające warunkowi, wymienionemu pod b), będą łączone w okręgi jeden do trzy mandatowe;
- d) okręgi gmin wiejskich powinny tworzyć o ile możliwości jedną nieprzerwaną terytorjalną całość;
- e) sąsiadujące gminy, zamieszkałe przez ludność odrębnego typu społecznego i narodowościowego, nie powinny przy zachowaniu przepisu punktu c) być rozdzielane między dwa lub więcej okręgów;
- f) na terytorjach powiatowych związków komunalnych, pod względem narodowościowym mieszanych, powinny być tworzone okręgi przynajmniej dwumandatowe;
- g) gminy miejskie, które posiadają ilość cywilnej ludności, wystarczającą do przydzielenia im według art. 46 niniejszej ustawy przynajmniej trzech mandatów, stanowią samoistne okręgi;
- h) gminy miejskie, nieposiadające warunków wyżej pod g) wymienionych, będą łączone z innymi gminami miejskimi, a w razie wyjątkowej konieczności z gminami wiejskimi w jeden okręg o liczbie ludności wystarczającej według art. 46 niniejszej ustawy do przydzielenia mu przynajmniej trzech mandatów.

Art. 46.

Podział mandatów między okręgi wyborcze powinien być dokonany w ten sposób, aby stosunek mandatów danego okręgu do ogólnej liczby członków rady powiatowej w danym powiecie (art. 8) odpowiadał stosunkowi liczby cywilnej ludności odnośnego okręgu do liczby cywilnej ludności wszystkich gmin, wchodzących w skład odnośnego powiatowego związku komunalnego.

Co do liczby ludności miarodajnym jest ostatni urzędowy powszechny spis tejże.

Zebrania wyborcze.

Art. 47.

W tych gminach, które stanowią samoistne okręgi wyborcze, wyboru dokonywują rady gminne na zwołanem w tym celu posiedzeniu w obecności co najmniej połowy ogólnej liczby członków.

Art. 48.

W okręgach zbiorowych wyboru dokonują radni gmin, w skład danego okręgu wchodzących, na wspólnem posiedzeniu, odbytem w miejscu oznaczonym przez starostę. Miejszem tem będzie gmina, która liczy największą ilość mieszkańców, lub jest najlepiej położona pod względem komunikacyjnym.

Wybór dokonany być może w obecności co najmniej połowy ogólnej liczby członków rad gminnych, w danym okręgu do wyboru uprawnionych.

Art. 49.

Jeżeli z powodu braku ustawowej liczby radnych (art. 47 i 48) wybór nie doszedł do skutku, należy go dokonać na następnem posiedzeniu, które powinno się odbyć w 7 dni po pierwszym, bez względu na liczbę obecnych.

W zawiadomieniu o pierwszym posiedzeniu należy na przepis ten wyraźnie wskazać.

Zwyczajne wybory do rady powiatowej odbyć się muszą co najmniej na 30 dni przed upływem czasu, na który mająca ustąpić rada powiatowa została wybrana.

O ile ukonstituowanie się rady gminnej w gminie, która stanowi osobny okrąg wyborczy, nie zostało do tego czasu dokonane, wybory odbyć się muszą na pierwszym posiedzeniu nowoutworzonej rady tej gminy.

W razie, gdyby rada jednej z gmin, połączonych w wspólny okrąg wyborczy, nie była ukonstituowana, posiedzenie wspólne (art. 5) w celu dokonania wyboru zwołać należy najpóźniej 7 dnia po jej ukonstituowaniu.

Przygotowanie wyborów.

Art. 50.

Wybory do rad powiatowych zarządza wojewoda.

O zarządzeniu wyborów zawiadamia starosta członków kolegium wyborczego za pośrednictwem wójta, a w miastach burmistrza przynajmniej na 2 tygodnie przed dniem wyborów, oznaczając dzień i miejsce wyborów, godzinę głosowania, tudzież liczbę członków rady powiatowej oraz ich zastępców,

przypadającą na dany okrąg wyborczy, a zarazem przesyła przewodniczącemu komisji wyborczej (art. 51) dekret nominacyjny.

Art. 51.

Wybory przeprowadza komisja wyborcza.

W gminach wiejskich i miejskich, stanowiących samoistne okręgi wyborcze komisja wyborcza składa się z wójta (burmistrza) jako przewodniczącego, oraz z dwóch asesorów, powołanych przez przewodniczącego z grona radnych.

W okręgach zbiorowych, komisja wyborcza składa się z wójta (burmistrza) gminy, będącej siedzibą zebrania wyborczego, jako przewodniczącego, oraz z dwóch asesorów, powołanych przez przewodniczącego z grona radnych w ten sposób, aby każdy asesor pochodził z innej gminy.

Jednemu z asesorów, jako sekretarzowi, powierza przewodniczący prowadzenie protokołu.

Rozstrzygnięcia komisji wyborczej zapadają większością głosów.

Art. 52.

Przewodniczący otwiera w oznaczonym przez starostę dniu, godzinie i miejscu (art. 50) posiedzenie wyborcze, objaśniając cel, dla którego posiedzenie zwołano, poczem tworzy komisję wyborczą i stwierdza liczbę obecnych na posiedzeniu uprawnionych do głosowania.

Stół, przy którym urzęduje komisja wyborcza, należy ustawić tak, aby był ze wszystkich stron widoczny. Na stole należy ustawić urnę wyborczą, która powinna być tak zbudowana, aby bez otwierania nie było można wydobywać z niej kart do głosowania.

Exemplarz niniejszej ustawy powinien znajdować się na stole komisji wyborczej do publicznego użytku.

Przed rozpoczęciem głosowania komisja wyborcza powinna się przekonać, czy urna jest próżna. Od tej chwili aż do ukończenia głosowania urny otwierać nie wolno.

Na osobnym stoliku znajdować się powinna dostateczna ilość kart do głosowania (art. 53—55).

Przewodniczący komisji wyborczej powinien mieć przed sobą odpowiednią ilość kopert, opatrzonych urzędowym stemplem wydziału powiatowego.

Wybory w okręgach jednomandatowych.

Art. 53.

W okręgach jednomandatowych wybór przeprowadzany będzie w sposób następujący:

§ 1. Przewodniczący komisji wyborczej wzywa uprawnionych do wyboru do przedstawienia na piśmie kandydatów. Każdy z uprawnionych do wyboru ma prawo zgłosić jednego kandydata, dołączając pisemne oświadczenie tegoż, iż wybór przyjmuje.

§ 2. Komisja wyborcza bada przy zastosowaniu art. 55 § 3, czy kandydaci posiadają warunki wybieralności.

§ 3. Przed przystąpieniem do głosowania przewodniczący ogłasza wszystkich ważnie zgłoszonych kandydatów i zarządza głosowanie.

§ 4. Wyborca ma prawo oddać jedną kartkę wyborczą koloru białego, zawierającą jedno nazwisko.

Głosowanie i stwierdzenie wyniku wyborów odbywa się przy odpowiednim zastosowaniu przepisu art. 55 §§ 7, 8, 9 i 10 niniejszej ustawy.

Kartki zawierające kilka nazwisk są nieważne.

§ 5. Wybrany na członka rady powiatowej jest kandydat, który uzyskał ilość głosów większą niż połowa obecnych, uprawnionych do głosowania.

Gdyby żaden z kandydatów nie uzyskał wymaganej ilości głosów, przewodniczący zarządzi ponowne głosowanie. Gdyby zaś i w tem głosowaniu żaden kandydat nie uzyskał wyżej wymaganej ilości głosów, przewodniczący zarządzi ściślejszy wybór między tymi dwoma kandydatami, którzy przy powtórnym głosowaniu uzyskali najwięcej głosów.

Przy ściślejszym wyborze za wybranego uznać należy tego kandydata, który uzyskał większą ilość głosów.

Głosy, oddane za kandydata, nie przeznaczonego do ściślejszego wyboru, są nieważne.

W razie równości głosów rozstrzyga los, wyciągnięty przez przewodniczącego.

§ 6. Po dokonaniu wyboru członka rady powiatowej dokonany będzie na tem samym posiedzeniu w taki sposób wybór jego zastępcy.

Wybory w okręgach dwumandatowych.

Art. 54.

W okręgach dwumandatowych, wybór przeprowadza się w sposób następujący:

§ 1. Głosowanie i ustalenie wyniku wyborów odbywa się trybem, przewidzianym w art. 53 § 1 — 4.

§ 2. Wybranymi są ci 2 kandydaci, którzy z kolei otrzymali największą liczbę głosów, jednak z tem zastrzeżeniem, że pierwszy z nich musi otrzymać conajmniej połowę, drugi zaś conajmniej czwartą część ważnych oddanych głosów.

Gdyby w pierwszym głosowaniu żaden z kandydatów nie otrzymał conajmniej połowy głosów, odbędzie się na tych samych zasadach głosowanie powtórne, a gdyby i to dało podobny wynik, odbędzie się głosowanie trzecie i ostateczne między tymi trzema kandydatami, którzy w drugim głosowaniu otrzymali największą z kolei liczbę głosów. Wybranymi w tym wypadku będą ci kandydaci, którzy otrzymają największą z kolei liczbę głosów.

Gdyby w pierwszym, względnie drugim głosowaniu pierwszy z kandydatów otrzymał wymaganą połowę ważnych głosów, ale żaden z następnych nie uzyskał wymaganej conajmniej jednej czwartej części tychże, pierwszy z kandydatów będzie wybrany, odośnie zaś do drugiego odbędzie się ponowny wybór trybem, przepisany w art. 53.

§ 3. Po dokonaniu wyboru członków rady powiatowej w ten sam sposób i na tem samym posiedzeniu dokonany będzie wybór 2 zastępców.

Wybory w okręgach trój i więcej mandatowych.

Art. 55.

W okręgach wyborczych trój — lub więcej — mandatowych wybór przeprowadzany będzie w sposób następujący:

§ 1. Przewodniczący komisji wyborczej wezwie wyborców do składania list kandydatów.

Każdy z uprawnionych do głosowania (art. 47 i 48), obecny na posiedzeniu wyborczym, ma prawo zgłosić jedną listę kandydatów. Lista ta ma być podpisana własnoręcznie przez zgłaszającego oraz przynajmniej przez dwie osoby z pomiędzy obecnych na posiedzeniu wyborczym, uprawnionych do głosowania.

Zgłaszający listę kandydatów obowiązany jest na żądanie komisji wyborczej udzielać wyjaśnień, dokonywać w niej zmian i uzupełnień listy przez ustawę niniejszą wymaganych. W braku innego oznaczenia za zgłaszającego uważa się osobę, podpisaną na pierwszym miejscu na liście.

§ 2. Lista kandydatów zawierać może najwyżej podwójną liczbę nazwisk w stosunku do liczby członków rady powiatowej, których należy wybrać w danym okręgu.

W liście tej należy wymienić kandydatów jednego pod drugim, podając przy każdym jego imię, nazwisko, zawód i miejsce zamieszkania.

Nazwiska kandydatów opatrzone być muszą numerem porządkowym.

Do listy kandydatów dołączone być musi pisemne oświadczenie każdego kandydata, że w razie wybrania go na członka rady powiatowej lub zastępcę wybór przyjmie.

§ 3. Nazwiska kandydatów, zachodzące kilkakrotnie w tej samej liście, uważa się za raz tylko podane.

W listach kandydatów skreśla się nadto nazwiska kandydatów:

- 1) którym nie przysługuje prawo wybieralności,
- 2) którzy nie złożyli oświadczenia, przepisanego w § 2.

O skreśleniu kandydata decyduje komisja wyborcza.

§ 4. Dozwolone jest łączenie i rozłączenie już złożonych list kandydatów.

Złączone listy kandydatów uważa się za jedną listę. Otrzymują one razem tę ilość mandatów, jaka odpowiada sumie głosów, oddanych na wszystkie złączone listy.

§ 5. Wpływające listy kandydatów bada komisja wyborcza, zarządza wymagane przez ustawę zmiany, poprawki i uzupełnienia, poczem oznacza je numerami porządkowymi według kolejności zgłaszania. Przewodniczący komisji wyborczej ogłasza te listy i związki list, które przez komisję wyborczą uznane zostały za ważne, podając równocześnie numery, jakimi zostały oznaczone i zarządza głosowanie.

§ 6. Głosuje się na listę kandydatów. Głosowanie jest tajne.

Głosować można tylko osobiście za pomocą kartek.

Kartki do głosowania muszą być z białego papieru i nie mogą być opatrzone żadnym znakiem odróżniającym.

Kartka do głosowania zawierać winna tylko wyrażony słowami lub cyfrą numer porządkowy listy kandydatów, na którą uprawniony do głosowania głos swój oddać zamierza (§ 5). Znak pisarski, umieszczony obok słowa lub cyfry, nie powoduje unieważnienia głosu.

§ 7. Jeden z członków komisji wyborczej wywołuje z listy uprawnionych do głosowania w porządku alfabetycznym. Każdy uprawniony do głosowania po wywołaniu go podchodzi do przewodniczącego komisji wyborczej i odbiera od niego kopertę, oznaczoną stemplem urzędowym, poczem wkłada do niej na uboczu kartkę do głosowania i oddaje przewodniczącemu, który ją wrzuca do urny.

Równocześnie prowadzący protokół członek komisji (art. 51) czyni na liście uprawnionych do głosowania przy odnośnem nazwisku adnotację o oddaniu głosu.

Uprawniony do głosowania, który na dwukrotne wezwanie kartki nie odda, traci prawo głosu.

Po wywołaniu i oddaniu głosu przez ostatniego w porządku alfabetycznym uprawnionego do głosowania przewodniczący zarządza zamknięcie głosowania.

§ 8. Po zamknięciu głosowania przewodniczący komisji wyborczej wydobywa z urny oddane koperty i zlicza je, nie otwierając; równocześnie prowadzący protokół członek komisji na podstawie adnotacji w liście uprawnionych do głosowania ustala ilość oddanych głosów.

Gdyby ilość oddanych kopert różniła się od ilości głosów obliczonych na podstawie listy uprawnionych do głosowania (§7), należy to zaznaczyć w protokole, podając okoliczności, mogące wyjaśnić przyczynę tej niezgodności.

Następnie przewodniczący komisji wyborczej otwiera każdą kopertę i sprawdza ważność oddanych głosów.

§ 9. Nieważne są kartki do głosowania:

- 1) oddane w kopercie nieurzędowej,
- 2) koloru oczywiście innego niż biały,
- 3) puste,
- 4) oznaczone znakiem odróżniającym,
- 5) nie opiewające na jedną z ważnych list kandydatów.

6) zawierające dopiski.

Kilka równobrzmiących kartek w jednej kopercie uważa się za jeden głos.

Kilka różnobrzmiących kartek w jednej kopercie powoduje nieważność głosu.

§ 10. Po ukończeniu badania ważności oddanych głosów przewodniczący komisji wyborczej oddziela kartki ważne od nieważnych, zlicza jedne i drugie, poczem dokonywa obliczenia ważnych głosów, oddanych na poszczególne listy kandydatów.

§ 11. Stwierdzenie ostatecznego wyniku wyborów odbywa się w sposób następujący:

1) na osobnym arkuszu robi się tyle rubryk, ile jest list kandydatów; dla złączonych list kandydatów robi się jedną rubrykę;

2) poszczególne rubryki oznacza się temi samemi numerami, jakimi oznaczono listy kandydatów;

3) na czele każdej rubryki wypisuje się ilość głosów, jaka padła na odnośną listę kandydata;

4) liczby, wypisane na czele każdej rubryki, stosownie do przepisów, podanych pod 2), dzieli się najpierw przez 2, następnie przez 3, potem 4 i t. d. w miarę potrzeby, podpisując ilorazy jeden pod drugim;

5) następnie podkreśla się tyle kolejno po sobie następujących najwyższych cyfr wszystkich rubryk, ilu członków rady powiatowej w danym okręgu wyborczym wybrać należy. Podkreślanie rozpoczyna się od góry, a przy otrzymaniu równych cyfr podkreśla się najpierw cyfrę wyższego szeregu;

6) jeżeli na kilka list kandydatów padły równe ilości głosów, a ilość mandatów do podziału jest mniejszą od ilości tych list, natenczas rozstrzyga los, wyciągnięty przez przewodniczącego komisji wyborczej;

7) ilość wybranych, przypadająca na złączone listy kandydatów, rozdziela się na każdą ze złączonych list w sposób, określony pod (1 — 6).

Przykład:

Następujący przykład objaśnia sposób stwierdzenia wyniku wyborów. W danym okręgu wyborczym wybiera się 3 członków rady powiatowej.

List kandydatów wpłynęło 4. Z tych

na listę	I	padło	12	głosów,
"	"	II	"	7
"	"	III	"	8
"	"	IV	"	5

Ponieważ listę II i III złączono, przeto ustawia się tylko 3 rubryki, które oznaczają się na czele numerami, odpowiadającymi numerom list kandydatów.

Następnie dzieląc wypisaną w każdej rubryce ilość głosów w sposób, określony wyżej pod 4), otrzymuje się szereg cyfr, które kolejno, poczynając od najwyższej, podkreśla się:

Dzielnik	Lista I	Lista II i III	Lista IV
1	12 ²⁾	15 ¹⁾	7
2	6	7,5 ³⁾	3,5
3	4	5	2,3
4	3	3,7	1,75
	1 członek rady pow.	2 członków rady pow.	

Na złączone listy kandydatów II i III przypadło 2 członków rady powiatowej. Ilu wybranych przypadło na każdą z tych złączonych list, stwierdza się, jak następuje:

Dzielnik	Lista II	Lista III
1	7 ²⁾	8 ¹⁾
2	3,5	4
3	2,3	2,6
	1 członek rady pow.	1 członek rady pow.

§ 12. Członkami rady powiatowej wybrani są kandydaci danej listy w kolejności umieszczenia na liście kandydatów.

§ 13. Jeżeli wpłynęła jedna tylko ważna lista kandydatów, nie należy przeprowadzać głosowania. Wybrani są wtedy kandydaci tej listy w takiej ilości, jaka odpowiada ilości członków rady powiatowej, których się ma wybrać.

Komisja wyborcza spisuje w takim wypadku protokół, stwierdzający, że wpłynęła jedna tylko ważna lista kandydatów i że głosowania nie było, ustalając zarazem, którzy kandydaci zostali w ten sposób wybrani na członków rady powiatowej.

§ 14. W razie utraty lub zawieszenia mandatu jednego z wybranych na zasadzie niniejszego artykułu członka rady powiatowej, powołuje się kolejno kandydatów z tej samej listy, jako zastępców.

Wynik wyborów.

Art. 56.

Z czynności swoich spisuje komisja protokół, zawierający wszystkie istotne momenty wyborów.

Protokół ten powinien być podpisany przez wszystkich członków komisji wyborczej, a następnie przesłany wraz z aktami wyborczymi staroście.

Art. 57.

Gdyby ten sam kandydat na członka rady powiatowej wybrany został równocześnie w kilku okręgach wyborczych, względnie z kilku list wyborczych, winien starosta wezwać go, by w ciągu dwóch tygodni złożył oświadczenie, w którym okręgu, względnie z której listy mandat zatrzymuje. Opróżnione w ten sposób mandaty przechodzą na zastępców.

Art. 58.

Wynik wyborów poda starosta do publicznej wiadomości.

Art. 59.

W ciągu dni 14, licząc od dnia następującego po dniu ogłoszenia wyniku wyborów, każdy członek odnośnego kolegium wyborczego może wnieść na ręce przewodniczącego komisji wyborczej protest przeciwko wyborom.

Wniesione protesty przewodniczący przedkłada w dniach trzech wydziałowi wojewódzkiemu, który winien rozstrzygnąć je w ciągu 6 tygodni, licząc od dnia wyborów. Rozstrzygnięcie to jest ostateczne.

Niezależnie od tego bada rada powiatowa z urzędu prawo obieralności swych członków i w razie zakwestjonowania mandatu przekazuje sprawę drogą odpowiedniej uchwały wydziałowi wojewódzkiemu.

Do czasu rozstrzygnięcia przez wydział wojewódzki protestów, względnie spraw, przekazanych przez radę powiatową, służy odnośnym członkom rady powiatowej prawo udziału w jej pracach.

Art. 60.

Wydział wojewódzki może w danym okręgu wyborczym unieważnić wybory zarówno w całości, jak i wybór poszczególnych członków rady powiatowej.

W całości unieważnione będą wybory:

- 1) jeżeli zostanie stwierdzone, że w danym okręgu wyborczym dopuszczono się przy wyborach przekupstw, wymuszeń lub fałszerstw w rozmiarach, mogących zmienić wynik wyborów;
- 2) jeżeli wybory przeprowadzone zostały niezgodnie z przepisami niniejszej ustawy, a uchybienia popełnione mogły wpłynąć na wynik wyborów.

W razie unieważnienia wyboru poszczególnych członków rady powiatowej, względnie ich zastępców, mają odpowiednie zastosowanie postanowienia (art. 57).

Art. 61.

Koszty wyborów do rad powiatowych w gminach, stanowiących samoistne okręgi wyborcze, pokrywają odnośne gminy, zaś w okręgach zbiorowych wszystkie połączone gminy w równych częściach.

TYTUŁ V.

Wybór prezydium rady powiatowej, oraz członków wydziału powiatowego.

Art. 62.

Jeśli wydział wojewódzki w ciągu 30 dni nie skorzysta z uprawnień, przysługujących mu w myśl przepisu art. 60, na wezwanie starosty (art. 16) zbiera się rada powiatowa celem dokonania wyboru prezesa rady powiatowej, jego zastępcy i 2 sekretarzy, oraz członków wydziału powiatowego.

Art. 63.

Wyborem członków prezydium rady powiatowej kieruje komisja wyborcza, składająca się ze starosty, jako przewodniczącego, oraz z 2 członków, powołanych przez starostę z grona rady powiatowej.

Wybór przeprowadza się przy odpowiednim zastosowaniu przepisów art. 53 niniejszej ustawy.

Art. 64.

Po dokonaniu wyboru prezydium rada powiatowa natychmiast dokona wyboru członków wydziału powiatowego.

Wyborami kieruje komisja wyborcza, składająca się z prezesa rady powiatowej i czterech członków, powołanych przez niego z grona rady powiatowej.

Wybór przeprowadza się przy odpowiednim zastosowaniu przepisów art. 55 niniejszej ustawy.

Art. 65.

Przeciwko wyborowi poszczególnych członków wydziału powiatowego może wojewoda w ciągu 30 dni od dnia wyboru wnieść umotywowany sprzeciw na ręce Ministra Spraw Wewnętrznych, zawiadamiając o tem równocześnie radę powiatową.

Minister Spraw Wewnętrznych w ciągu dalszych 30 dni rozstrzyga sprzeciw ostatecznie.

W razie uwzględnienia sprzeciwu należy przeprowadzić nowy wybór. Na wypadek ponownego wyboru tej samej osoby oraz ponownego uwzględnienia sprzeciwu władza nadzorcza mianuje odnośnego członka wydziału powiatowego.

Mianowani w ten sposób członkowie wydziału powiatowego sprawują swój urząd aż do czasu, póki przeprowadzony przez radę powiatową wybór nowych członków w ich miejsce nie stanie się prawomocnym.

Członkowie wydziału powiatowego obejmują urząd po uprawomocnieniu się wyboru.

TYTUŁ VI.

Funkcjonariusze i pracownicy powiatowych związków komunalnych.

Art. 66.

Stosunki prawne funkcjonariuszów i pracowników powiatowego związku komunalnego regulują statuty powiatowe i umowy.

TYTUŁ VII.

Statuty powiatowe.

Art. 67.

Statut powiatowy (art. 6) nie może się sprzeciwiać obowiązującym ustawom państwowym, ani wojewódzkim, obowiązującym na obszarze powiatowego związku komunalnego, wydającego statut.

Art. 68.

Statut powiatowy może zawierać postanowienia, zagrażające karami za wykroczenia przeciwko jego przepisom; w tym wypadku powinien on wskazać zarazem organ upoważniony do nakładania i wykonywania tych kar.

Wysokość i rodzaj kar, które wolno nakładać za wykroczenie przeciw przepisom statutów powiatowych, ustali rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości.

Art. 69.

Postanowienia statutu powiatowego tracą moc obowiązującą z upływem czasu, na jaki zostały wydane lub też z chwilą wejścia w życie późniejszych ustaw państwowych lub wojewódzkich (art. 67), względnie późniejszych statutów powiatowych, które odnośnie sprawy regulują w sposób odmienny.

Art. 70.

Statut powiatowy, jego zmiana, uzupełnienie i uchylenie wymagają zatwierdzenia przez władzę nadzorczą.

Art. 71.

Statut powiatowy, zatwierdzony przez władzę nadzorczą, należy podać do publicznej wiadomości w sposób w powiecie przyjęty.

Statut powiatowy wchodzi w życie po upływie dni 14 od dnia ogłoszenia, jeśli w nim nie przewidziano późniejszego terminu.

TYTUŁ VIII.

Zasady gospodarki powiatowego związku komunalnego.

Art. 72.

Majątek zakładowy powiatowego związku komunalnego tworzą wszelkie należące do tego związku wartości, nie przeznaczone do zużycia lub też pokrycia bieżących wydatków i potrzeb.

Powiatowy związek komunalny ma obowiązek zachować swój majątek zakładowy, o ile możliwości w stanie nieuszczerplonym.

Bliższe przepisy co do zawiadywania majątkiem powiatowego związku komunalnego wyda rada powiatowa.

Art. 73.

Zbycie części majątku zakładowego powiatowego związku komunalnego nastąpić może tylko za wyrównaniem uszczerplonej przez to wartości.

Odstąpienie od tej zasady wymaga zezwolenia władzy nadzorczej.

Art. 74.

Powiatowemu związkowi komunalnemu wolno zaciągać pożyczki na cele, które mogą przynieść mu trwałe pożytki, a w szczególności na cele wytwórcze i inwestycyjne.

Pożyczki na pokrycie wydatków zwyczajnych dopuszczalne są jedynie wtedy, gdy powiatowy związek komunalny znajdzie się w szczególnie ciężkim położeniu.

Pożyczek w powyższym znaczeniu nie stanowią pożyczki krótkoterminowe na opędzenie wydatków, mających pokrycie w dochodach budżetowych, które wpłyną dopiero w późniejszym okresie roku obrachunkowego.

Każda pożyczka musi być spłacona według planu, ustalonego przed jej zaciągnięciem, a zabezpieczającego spłatę w ściśle oznaczonym terminie i określającego zarówno wysokość odsetek, jak i roczne raty umorzenia.

Art. 75.

Wydział powiatowy jest obowiązany prowadzić księgę inwentarza majątku powiatowego związku komunalnego, która powinna zawierać dokładny wykaz czynnego i biernego majątku związku.

Art. 76.

Wydział powiatowy układa corocznie preliminarz wszystkich przychodów i wydatków powiatowego związku komunalnego, spodziewanych w następnym roku obrachunkowym.

Wydział powiatowy powinien preliminarz ten sporządzić tak wcześnie, by rada powiatowa mogła go rozpatrzyć i uchwalić przed rozpoczęciem nowego roku obrachunkowego.

Art. 77.

Przynajmniej na 14 dni przed przedstawieniem preliminarza radzie powiatowej należy wyłożyć go przez tydzień do przeglądu przez zainteresowanych, których o wyłożeniu należy zawiadomić publicznym ogłoszeniem.

Zainteresowanymi w rozumieniu niniejszej ustawy są gminy, wchodzące w skład odnośnego powiatowego związku komunalnego, oraz płatnicy danin, na cele tegoż związku.

Zainteresowanym wolno wnosić zarzuty przeciw preliminarzowi do wydziału powiatowego, który może je sam uwzględnić lub przedstawić radzie powiatowej z odpowiednimi wnioskami.

Art. 78.

Gospodarka powiatowego związku komunalnego powinna obracać się ściśle w granicach uchwalonego budżetu.

Jeżeli w ciągu roku obrachunkowego zajdzie potrzeba wydatku, nieprzewidzianego w budżecie, lub przewidzianego tam w niewystarczającej wysokości, wówczas do skutecznego takiego wydatku potrzeba specjalnego przyzwolenia rady powiatowej. Rada powiatowa powinna jednocześnie wskazać źródło pokrycia (budżet dodatkowy).

W przypadkach, w których skuteczenie takich wydatków nie da się odroczyć bez szkody dla powiatowego związku komunalnego lub wynika z ustawowego jego obowiązku, wydział powiatowy może asy-

gnować wydatek, obowiązany jest wszakże na najbliższem posiedzeniu zawiadomić o tem radę powiatową celem uzyskania od niej zatwierdzenia wydatku i jego pokrycia.

Art. 79.

Wszystkie przychody i wydatki powiatowego związku komunalnego obowiązany jest wydział powiatowy dokładnie zapisywać.

Najpóźniej w trzy miesiące po upływie roku obrotowego wydział powiatowy powinien złożyć radzie powiatowej rachunek roczny (sprawozdanie rachunkowe) z wykonania budżetu, jakoteż z wszelkich innych przychodów i wydatków celem uzyskania od rady powiatowej uznania rachunku za rzetelny.

Art. 80.

Minister Spraw Wewnętrznych po wysłuchaniu wydziałów wojewódzkich wyda bliższe przepisy co do formy, treści oraz sposobu prowadzenia inwentarza majątkowego (art. 75), co do sposobu i terminu sporządzenia preliminarza (art. 76), wreszcie co do urzędzenia rachunkowości i kasowości powiatowych związków komunalnych, a w szczególności co do składania rocznych rachunków, kontroli rachunkowej i uznawania rachunków za rzetelne.

Art. 81.

Prawa powiatowych związków komunalnych do żądania danin na ich cele regulują oddzielne ustawy.

TYTUŁ IX.

Zakres działania rady powiatowej i wydziału powiatowego w sprawach samorządowych.

Art. 82.

Rada powiatowa postanawia (art. 7) we wszystkich sprawach, związanych z samorządowymi zadaniami powiatowego związku komunalnego, niezastrzeżonymi ustawowo wydziałowi lub jego przewodniczącemu.

Wolę swoją wyraża rada powiatowa w formie uchwał.

Art. 83.

Do zakresu działania rady powiatowej należą w szczególności:

- a) stanowienie o dobrowolnem podejmowaniu zadań samorządowych (art. 4, punkt a) (art. 5);
- b) uchwalanie statutów powiatowych (art. 6) (art. 67 — 71);
- c) uchwalanie regulaminu czynności rady powiatowej i jej komisji (art. 30, 84);
- d) wybór prezesa rady powiatowej i jego zastępcy (art. 19, 62, 63);
- e) wybór członków wydziału powiatowego i zastępców oraz członków komisji (art. 35, 64, 30, 84);
- f) ustalanie posad funkcjonarjuszów i pracowników powiatowego związku komunalnego (art. 66) oraz wysokości uposażenia, przywiązanego do poszczególnych posad;
- g) nabywanie, zbywanie i obciążanie majątku, przyjmowanie darowizn i obejmowanie zarządu fundacji;

- h) zakładanie, przekształcanie lub zwijanie urzędzeń, zakładów i przedsiębiorstw przemysłowych powiatowego związku komunalnego;
- i) zaciąganie pożyczek (art. 74) i innych zobowiązań, a w szczególności dawanie poręki;
- j) uchwalanie rocznego preliminarza przychodów i wydatków (art. 76) oraz przyzwalanie na wydatki budżetem nieprzewidziane (art. 78);
- k) sprawdzanie i uznawanie za rzetelne rocznych zamknięć rachunkowych (art. 79);
- l) ustanawianie zasad co do sposobu zarządzania i użytkowania majątku oraz wszelkich urzędzeń, zakładów i przedsiębiorstw powiatowego związku komunalnego;
- m) uchwalanie danin na cele powiatowego związku komunalnego (art. 81);
- n) przyzwalanie na odstępowanie od sporów i na zawieranie ugód w sporach prywatno-prawnych, (jeśli w tym kierunku rada powiatowa zastrzegła sobie decyzje), oraz ustanawianie w razie potrzeby zastępców prawnych;
- o) wydawanie opinii, których zażąda władza nadzorcza;
- p) zwracanie się w sprawach potrzeb gospodarczych i kulturalnych powiatowego związku komunalnego z petycjami do organów wojewódzkich związku komunalnego, władz rządowych oraz Sejmu i Senatu.

Art. 84.

Rada powiatowa sprawuje kontrolę (art. 7 punkt a) nad administracją spraw, związanych z zadaniami samorządowymi powiatowego związku komunalnego przez jedną lub więcej komisji, wybranych w tym celu ze swego grona. Do komisji tych można powołać w charakterze rzeczoznawców także osoby z poza grona rady powiatowej.

Rada powiatowa ma w szczególności prawo i obowiązek sprawdzać, czy uchwały jej są należycie wykonywane, oraz czy gospodarka powiatowego związku komunalnego prowadzona jest zgodnie z budżetem. Wolno jej żądać w tym celu od wydziału powiatowego i jego przewodniczącego wszelkich potrzebnych wyjaśnień, aktów, ksiąg kasowych i dowodów.

Ze swych czynności komisja kontrolująca powinna złożyć sprawozdanie radzie powiatowej.

W razie dostrzeżenia nieprawidłowości, rada powiatowa jest obowiązana uchwalić odpowiednie środki zaradcze.

Art. 85.

Do zakresu działania wydziału powiatowego (art. 7 punkt b) należy w szczególności:

- a) przygotowanie wniosków na posiedzenia rady powiatowej i wykonywanie jej uchwał;
- b) rozstrzyganie o roszczeniach w przedmiocie korzystania z publicznych urzędzeń lub zakładów powiatowego związku komunalnego;
- c) mianowanie funkcjonarjuszów i pracowników powiatowego związku komunalnego (art. 66), przyjmowanie urzędników kontraktowych oraz zwalnianie i nadzorowanie ich wszystkich w granicach, zastrzeżonych w tym względzie kompetencji wydziału powiatowego (art. 92);
- d) zarządzanie majątkiem powiatowego związku komunalnego według zasad, ustanowionych przez radę powiatową (art. 72) i prowadzenie

inwentarza majątku powiatowego związku komunalnego (art. 75, 80);

- e) prowadzenia administracji urządzeń, zakładów i przedsiębiorstw powiatowego związku komunalnego, nie posiadających własnego zarządu, oraz nadzorowanie tych, które mają własny zarząd; czuwanie nad należytem wykonywaniem budowli i robót powiatowego związku komunalnego;
- f) sporządzanie rocznego preliminarza przychodów i wydatków (art. 76) przedkładanie radzie powiatowej wniosków w sprawie pokrycia wydatków, budżetem nieobjętych (art. 78);
- g) asygnowanie dochodów i wydatków powiatowego związku komunalnego (art. 78);
- h) przedstawianie radzie powiatowej rocznych zamknięć rachunkowych (art. 79);
- i) prowadzenie rachunkowości i kasowości powiatowego związku komunalnego (art. 80);
- j) wymiar i ściąganie danin na cele powiatowego związku komunalnego, stosownie do obowiązujących przepisów prawnych (art. 81);
- k) wdawanie się w spory, jeśli ono nie wymaga zezwolenia rady powiatowej, a w przypadkach nagłych także tam, gdzie przyzwolenie takie jest zastrzeżone (art. 83 punkt n), oraz ustanawianie w razie potrzeby zastępców prawnych do tych sporów;
- l) składanie radzie powiatowej rocznych sprawozdań ze stanu majątku, urządzeń zakładów i przedsiębiorstw przemysłowych powiatowego związku komunalnego;
- m) udzielanie wyjaśnień i opinii, których zażąda władza nadzorcza.

Art. 86.

Wydział powiatowy zastępuje powiatowy związek komunalny nazewnątrz wobec urzędów publicznych i osób prywatnych.

Przewodniczący wydziału powiatowego podpisuje za powiatowy związek komunalny pisma i dokumenty.

Dokumenty, mocą których powiatowy związek komunalny zaciąga zobowiązania wobec osób trzecich, jak niemniej pełnomocnictwa (art. 83 punkt n) i art. 85 punkt k), upoważniające do przyjmowania takich zobowiązań imieniem powiatowego związku komunalnego, muszą być oprócz tego podpisane przez jednego członka wydziału powiatowego oraz opatrzone pieczęcią powiatowego związku komunalnego. Do dokumentów takich musi być dołączony wyciąg z protokołu uchwał rady powiatowej w danym przedmiocie.

Na zasadzie uchwały rady powiatowej wydział powiatowy może aż do odwołania kierownikom poszczególnych działów zarządu powiatowego związku komunalnego, jego zakładów, lub przedsiębiorstw przemysłowych udzielić prawa do zastępowania powiatowego związku komunalnego nazewnątrz w ich zakresie działania. Prawem tem można również objąć upoważnienie do podpisywania dokumentów, z których ma powstać obowiązek prawny powiatowego związku komunalnego na podstawie opinii wypadku koniecznym jest nadto podpis przewodniczącego wydziału powiatowego.

Art. 87.

W braku odmiennych postanowień (art. 85 pkt c) przewodniczący wydziału powiatowego mianuje i zwalnia funkcjonariuszów i pracowników powiatowego związku komunalnego na podstawie opinii wydziału powiatowego, tudzież przyjmuje i zwalnia pracowników kontraktowych.

Przewodniczący wydziału powiatowego jest bezpośrednim przełożonym wszystkich funkcjonariuszów i pracowników powiatowego związku komunalnego i w tym charakterze sprawuje nad nimi bezpośredni nadzór służbowy.

TYTUŁ X.

Zadania zlecone.

Art. 88.

Powiatowe związki komunalne obowiązane są pełniać zadania zlecone (art. 4 punkt 2) w myśl ustaw i wydanych na ich podstawie poleceń właściwych władz.

Odpowiedzialność za treść tych poleceń ponoszą władze, które je wydały.

Art. 89.

Sprawy, związane ze spełnianiem zadań zleconych, załatwiają powiatowe związki komunalne przez organy, w ustawie wskazane.

Jeżeli ustawa nie wskazuje wyraźnie innego organu, załatwianie tych spraw należy do wydziału powiatowego.

Art. 90.

Do zadań zleconych powiatowego związku komunalnego należy, zgodnie z art. 70 ustawy z dnia 17 marca 1921 r. o Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, (Dz. Ust. R. P. Nr 44 poz. 267) sprawowanie nadzoru państwowego nad działalnością wszystkich gmin wiejskich w powiecie oraz tych gmin miejskich, które na podstawie ustawy o gminie miejskiej nie zostały wyjęte z pod nadzoru wydziału powiatowego.

Art. 91.

Wydatki, względnie świadczenia, połączone ze spełnianiem zadań zleconych, obciążają powiatowy związek komunalny, o ile odnośne ustawy przekazujące nie włożą tych wydatków, względnie świadczeń na Państwo lub kogo innego.

Stanowienie o wysokości i oposobie pokrycia wydatków, obciążających powiatowe związki komunalne z tytułu spełniania zadań zleconych, wchodzi w zakres samorządowych zadań powiatowego związku komunalnego.

TYTUŁ XI.

Prawo odwołania i tryb postępowania.

Art. 92.

Od zarządzeń organów powiatowego związku komunalnego w sprawach, związanych ze spełnianiem zadań samorządowych, służy prawo odwołania do właściwej władzy nadzorczej (art. 95) każdemu, kto twierdzi, że odnośne zarządzenie narusza bezpo-

średnie jego prawa lub prawnie uznany interes. Postanowienie to nie ma zastosowania w przypadkach, w których zainteresowanym ustawa przyznaje inny środek prawny.

Art. 93.

Postanowienia art. 3—7 ustawy z dnia 1 sierpnia 1923 roku w sprawie środków prawnych od orzeczeń władz administracyjnych (Dz. Ust. Rz. P. Nr 9 poz. 712) mają odpowiednie zastosowanie do odwołań, wnoszonych na zasadzie art. 92 niniejszej ustawy.

Wydział powiatowy obowiązany jest przedłożyć odwołanie władzy nadzorczej, o ile go sam nie uwzględni.

Art. 94.

Odwołanie, wniesione w terminie do władzy nadzorczej, wstrzymuje — w braku odmiennych postanowień ustawowych — samo przez się wykonanie zaciepionego orzeczenia.

Wyjątek stanowią przypadki, w których odroczenie wykonania według uznania władzy, wydającej zarządzenie, byłoby połączone ze szkodą dla dobra powszechnego.

TYTUŁ XII.

Nadzór państwowy.

Art. 95.

Bezpośredni nadzór nad działalnością powiatowych związków komunalnych w zakresie zadań samorządowych sprawuje wydział wojewódzki.

Władzy nadzorczej służą jedynie uprawnienia, określone w niniejszej, względnie innych ustawach.

Art. 96.

Władza nadzorcza ma czuwać nad tem:

- a) by powiatowe związki komunalne nie działały wbrew ustawom,
- b) by administracja, sprawowana przez powiatowe związki komunalne, miała bieg prawidłowy.

Na żądanie władzy nadzorczej organa powiatowych związków komunalnych obowiązane są przedkładać uchwały, akta, oraz wogóle udzielać wszelkich wyjaśnień, dla wykonania prawa nadzoru potrzebnych.

Art. 97.

Uchwały rady powiatowej lub wydziału powiatowego oraz zarządzenia tego ostatniego naruszające obowiązujące ustawy (art. 96 p. a) powinna władza nadzorcza uchylić lub ogłosić za nieważne, bądź z własnej inicjatywy, bądź na skutek zawieszenia ich przez wydział powiatowy, względnie jego przewodniczącego (art. 43).

Art. 98.

Jeżeli powiatowy związek komunalny zaniedba lub wzbrania się uchwalić wydatek (kredyt), konieczny dla prawidłowego spełniania ciążącego na nim obowiązku, albo też jeżeli z powodu zaniedbania, lub niewłaściwych zarządzeń, administracja powiatowego związku komunalnego pozbawiona jest prawidłowego biegu, władza nadzorcza obowiązana jest zwrócić uwagę powiatowego związku komunalnego na dostrzeżone braki. Jeśli zaś powiatowy związek ko-

munalny mimo to odmówi lub zaniedba usunięcia tych braków, natenczas władza nadzorcza ustali obowiązek powiatowego związku komunalnego do wydania potrzebnych zarządzeń.

Art. 99.

Jeżeli powiatowy związek komunalny wzbrania się lub zaniedba wypełnić obowiązek, prawomocnie ustalony (art. 98), albo wykonywa uchwały, uznane prawomocnie za niedopuszczalne (art. 97), lub takie, których chwilowo wykonywać nie wolno (art. 100), władza nadzorcza ma prawo wydać za powiatowy związek komunalny i na jego koszt potrzebne zarządzenia.

Władza nadzorcza może również przymusowo obciążyć powiatowy związek komunalny przez wstawienie potrzebnego wydatku do budżetu związku lub przez nakaz pokrycia tego wydatku poza budżetem. W obu tych wypadkach należy jednocześnie wskazać sposób pokrycia wydatku.

Art. 100.

Oprócz spraw, co do których w myśl postanowień niniejszej (art. 70) lub innych ustaw uchwały rady powiatowej wymagają zatwierdzenia przez władzę nadzorczą, podlegają zatwierdzeniu uchwały w przedmiocie:

- 1) zaciągania pożyczek (art. 74),
- 2) zaciągania innych zobowiązań, które mają wiązać powiatowy związek komunalny dłużej niż trzy lata,
- 3) zbycia lub rzeczowego obciążenia własności nieruchomości lub praw z nieruchomością tą pod względem prawnym na równi stojących.

Uchwały w powyższych sprawach nabierają mocy prawnej dopiero z chwilą zatwierdzenia.

Art. 101.

Roczny preliminarz budżetu, zaraz po uchwaleniu go przez radę powiatową, przedkłada wydział powiatowy władzy nadzorczej.

Władza nadzorcza ma prawo i obowiązek uchylić części budżetu, naruszające ustawy.

Nadto władza nadzorcza ma prawo zmienić budżet wówczas, gdyby rada powiatowa nie wstawiła doń należitości, które powiatowy związek komunalny obowiązany jest uiścić bądź na mocy ustawy, bądź wyroku sądowego lub innego tytułu prawnego, mającego wedle ustaw moc egzekucyjną.

O ile władza nadzorcza w przeciągu 6 tygodni nie skorzysta z uprawnień, przysługujących jej z przepisu ustępu 2 niniejszego artykułu, względnie ustępu 2 art. 99, budżet staje się prawomocnym.

Art. 102.

Wydział wojewódzki może:

- a) złożyć z urzędu każdego członka wydziału powiatowego, który narusza obowiązki tego urzędu lub podkopuje jego powagę. Zarządzenie powyższe musi być poprzedzone dochodzeniem, w czasie którego należy odnośnemu członkowi wydziału powiatowego dać możność wypowiedzenia się co do czynionych mu zarzutów;
- b) wdrożyć za powiatowy związek komunalny postępowanie dyscyplinarne przeciw jego funkcjonariuszom w razie stwierdzenia, że wydział

powiatowy względnie jego przewodniczący nie zamierzają skorzystać z przysługujących im w tym kierunku uprawnień.

Art. 103.

Jeżeli działalność rady powiatowej jest sprzeczna z ustawami, lub jeżeli — mimo upomnień — rada powiatowa zaniedbuje swoje obowiązki, Minister Spraw Wewnętrznych na wniosek wydziału wojewódzkiego ma prawo rozwiązać radę powiatową przy równoczesnem pozostawieniu lub złożeniu z urzędu wszystkich członków wydziału powiatowego.

W terminie trzymiesięcznym, licząc od dnia zawiadomienia o rozwiązaniu rady powiatowej, muszą być zarządzone nowe wybory.

Do czasu ukonstytuowania się nowej rady powiatowej załatwianie spraw, należących do zakresu działania rady powiatowej, powierzy wydział wojewódzki wydziałowi powiatowemu, na wypadek zaś równoczesnego rozwiązania rady i wydziału funkcje obu tych organów spełnia zastępczo starosta powiatowy.

Art. 104.

Do czasu utworzenia organów wojewódzkiego związku komunalnego wszystkie wynikające z niniejszej ustawy uprawnienia wydziału wojewódzkiego przysługują wojewodzie.

Art. 105.

Od zarządzeń władz nadzorczych w przypadkach, przewidzianych w art. 96 — 103 niniejszej ustawy, służy powiatowemu związkowi komunalnemu prawo odwołania się w terminie 30-dniowym do władzy nadzorczej wyższej instancji.

W przypadkach, o których mowa w art. 99 i 103 wniesienie odwołania nie ma mocy wstrzymującej.

TYTUŁ XIII.

Postanowienia przejściowe i końcowe.

Art. 106.

Wszystkie powiatowe związki komunalne, zorganizowane na zasadzie ustaw dotąd obowiązujących, będą powiatowemi związkami komunalnemi w rozumieniu niniejszej ustawy.

Do chwili wejścia w życie ustawy o podziale administracyjnym państwa tworzenie lub znoszenie powiatów tudzież regulacja ich granic następuje w drodze rozporządzenia Rady Ministrów, wydanego po wysłuchaniu opinii odnośnych wydziałów powiatowych i wojewódzkich.

Zainteresowane powiatowe związki komunalne obowiązane są zawrzeć ugodę, dotyczącą ich spraw majątkowych. W braku takiej ugody zastąpi ją rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych.

W przedmiocie wydzielania gmin miejskich z powiatowych związków komunalnych miarodajne są odnośne przepisy ustawy o gminie miejskiej.

Art. 107.

Pierwsze wybory do rad powiatowych zarządzi właściwy wojewoda natychmiast po ukonstytuowaniu się w danym powiecie rad gminnych, wybranych

zgodnie z przepisami ustaw o gminie wiejskiej i o gminie miejskiej.

Pierwsze posiedzenie rady powiatowej, wybranej na podstawie niniejszej ustawy, odbędzie się najpóźniej w ciągu dwóch tygodni po uprawomocnieniu się wyborów.

Art. 108.

Do czasu objęcia czynności przez nowo ukonstytuowany wydział powiatowy zadania, należące do jego zakresu działania, spełnia dotychczasowy wydział powiatowy z zachowaniem przepisów niniejszej ustawy.

Art. 109.

Celem nadania prawidłowego biegu (art. 96) działalności powiatowych związków komunalnych w tych województwach, gdzie samorząd powiatowy bądź nie był dotychczas w pełnej mierze wprowadzony, bądź też przez dłuższy czas był nieczynny, może wojewoda, działający na mocy rozporządzenia Rady Ministrów, w ciągu 10 lat od wejścia w życie niniejszej ustawy delegować do wydziału powiatowego 2 przedstawicieli państwowej władzy administracyjnej.

Delegatom tym przysługują w czasie ich urzędowania wszystkie prawa członków wydziału powiatowego.

Art. 110.

Przepisy o prawach i obowiązkach urzędników komunalnych, obowiązujące dotychczas na obszarze województw: pomorskiego i poznańskiego, pozostają nadal w mocy.

Prawa, nabyte przez funkcjonariuszów i pracowników dotychczasowych powiatowych związków komunalnych na obszarze województw: białostockiego, kieleckiego, lubelskiego, łódzkiego, nowogrodzkiego, poleskiego, pomorskiego, poznańskiego, warszawskiego, wołyńskiego i wileńskiego oraz na obszarze województw: krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego w zakresie zaopatrzenia emerytalnego tych funkcjonariuszów i pracowników, względnie zaopatrzenia członków ich rodzin, pozostają nie naruszone.

Art. 111.

Do czasu ujednostajnienia ustawodawstwa sądowego w całej Rzeczypospolitej Polskiej ulegają zawieszeniu w czynnościach członka rady, względnie wydziału powiatowego w myśl art. 13, względnie art. 37 niniejszej ustawy:

- a) na obszarze województw: pomorskiego i poznańskiego osoby, przeciwko którym rozpoczęto postępowanie główne z powodu zbrodni lub występku, mogących pociągnąć za sobą pozbawienie honorowych praw obywatelskich, tudzież osoby, na które nałożono areszt śledczy aż do czasu wstrzymania postępowania karnego;
- b) na obszarze województw: białostockiego, kieleckiego, lubelskiego, łódzkiego, nowogrodzkiego, poleskiego, warszawskiego, wileńskiego i wołyńskiego oddani pod sąd za zbrodnię lub występku do czasu umorzenia lub zawieszenia postępowania karnego, względnie uprawomocnienia się wyroku uwalniającego;
- c) na obszarze województw: krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego oso-

by, pozostające w śledztwie o zbrodnię pospolicą lub występki, względnie wykroczenie z chęci zysku przez czas śledztwa.

Art. 112.

Majątek byłych ziemstw powiatowych na obszarze województw: białostockiego, nowogródzkiego, poleskiego, wileńskiego i wołyńskiego przechodzi na własność tych dotychczasowych powiatowych związków komunalnych, na których obszarze się znajduje. Rozliczeń, jakieby się z tego powodu okazały potrzebnymi, dokonać winny zainteresowane powiatowe związki komunalne w drodze ugody. W razie niedojścia do skutku ugody, rozliczenia dokona Minister Spraw Wewnętrznych na wniosek władzy nadzorczej.

Majątek dotychczasowych związków komunalnych na obszarze województw: poznańskiego i pomorskiego oraz na obszarze województw: białostockiego, lubelskiego, łódzkiego, nowogródzkiego, poleskiego, warszawskiego, wileńskiego i wołyńskiego, tudzież majątek dotychczasowych związków powiatowych na obszarze województw: krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego przechodzi na własność tych powiatowych związków komunalnych, utworzonych na podstawie niniejszej ustawy, które ze wspomnianymi związkami dotychczasowymi mają identyczny obszar.

Art. 113.

Na obszarze województw: poznańskiego i pomorskiego zachowują moc prawną dotychczas tam obowiązujące postanowienia co do działalności wydziału powiatowego, jako władzy uchwałowej i sądu administracyjnego, o ile nie pozostają w sprzeczności z przepisami niniejszej ustawy.

Oдноśne kompetencje przechodzą na wydziały powiatowe, utworzone w tych województwach na mocy niniejszej ustawy.

Art. 114.

Aż do utworzenia sądownictwa administracyjnego na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej zastrzega się istniejącemu w województwach: pomorskiem i poznańskim sądownictwu administracyjnemu (orzecznictwu w postępowaniu sporno-administracyjnym) rozstrzyganie skarg na zarządzenia organów powiatowego związku komunalnego, wydane na zasadzie niniejszej ustawy, w sprawie korzystania z publicznych urządzeń i zakładów związku (art. 85 p. b.) — w sprawie ponoszenia świadczeń publicznych na rzecz związku, w sprawie praw i obowiązków, wynikających z podjęcia przez powiatowy związek komunalny pewnych spraw gminnych (art. 5), w sprawie zawieszenia w czynnościach (art. 13) lub utraty mandatu członka rady powiatowej (art. 14), względnie w sprawie zawieszenia w urzędowaniu (art. 37) lub utraty urzędu członka wydziału powiatowego (art. 37) oraz w sprawie obowiązków, nałożonych na podstawie przepisów statutu powiatowego (art. 67 — 71).

Art. 115.

Z dniem ukonstytuowania się rad powiatowych rozwiązuje się z mocy niniejszej ustawy:

- a) w województwach: pomorskiem i poznańskim dotychczasowe sejmiki powiatowe, wybrane na mocy rozporządzenia Ministra b. Dzielnicy Pruskiej z dnia 12 sierpnia 1921 r. o wyborach do sejmików powiatowych (Dz. Ust. Rz. P. Nr 71 poz. 492);
- b) w województwach: białostockiem, kieleckiem, łódzkim i warszawskim dotychczasowe sejmiki powiatowe, wybrane na mocy dekretu z dnia 5 grudnia 1918 r. o tymczasowej ordynacji wyborczej do sejmików powiatowych (Dz. Ust. Rz. P. Nr 19 poz. 51) ze zmianami, wprowadzonymi przez ustawę z dnia 3 lutego 1921 r. (Dz. Ust. Rz. P. Nr 18 poz. 99);
- c) w województwach: nowogródzkim, poleskiem i wołyńskim oraz w powiatach: grodzieńskim i wołkowyskim województwa białostockiego dotychczasowe sejmiki powiatowe, wybrane na mocy ustawy z dnia 4 lutego 1921 r. o unormowaniu stanu prawno-politycznego na ziemiach przyłączonych do obszaru Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie umowy o preliminarjnym pokoju i rozejmie podpisanej w Rydze w dniu 12 października 1920 r. (Dz. Ust. Rz. P. Nr 16 poz. 15) i na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z 10.VIII 1922 r. (Dz. Ust. Rz. P. Nr 72 poz. 651);
- d) w województwie wileńskim dotychczasowe sejmiki powiatowe, wybrane na mocy ustawy z dnia 6 kwietnia 1923 r. o objęciu władzy państwowej nad ziemią Wileńską (Dz. Ust. Rz. P. Nr 26 poz. 217) i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10.VIII 1922 r. (Dz. Ust. Rz. P. Nr 72 poz. 652);
- e) w województwach: krakowskim, lwowskim, stanisławowskim i tarnopolskim dotychczasowe rady powiatowe, wybrane na mocy ustawy z dnia 12.VIII 1866 r. o reprezentacji powiatowej i o ordynacji wyborczej powiatowej (Dz. Ust. Kraj. Nr 21).

Art. 116.

Ustawa niniejsza obowiązuje na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej z wyjątkiem województwa śląskiego.

Art. 117.

Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

Art. 118.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy tracą moc obowiązującą przepisy prawne, wydane w przedmiocie, unormowanym tą ustawą.

1. The first part of the report is devoted to a general survey of the situation in the country.

2. The second part of the report is devoted to a detailed analysis of the economic situation.

3. The third part of the report is devoted to a detailed analysis of the social situation.

4. The fourth part of the report is devoted to a detailed analysis of the political situation.

5. The fifth part of the report is devoted to a detailed analysis of the cultural situation.

6. The sixth part of the report is devoted to a detailed analysis of the international situation.

7. The seventh part of the report is devoted to a detailed analysis of the future prospects.

8. The eighth part of the report is devoted to a detailed analysis of the conclusions.

9. The ninth part of the report is devoted to a detailed analysis of the recommendations.

10. The tenth part of the report is devoted to a detailed analysis of the annexes.

11. The eleventh part of the report is devoted to a detailed analysis of the bibliography.

12. The twelfth part of the report is devoted to a detailed analysis of the index.

13. The thirteenth part of the report is devoted to a detailed analysis of the appendices.

14. The fourteenth part of the report is devoted to a detailed analysis of the maps.

15. The fifteenth part of the report is devoted to a detailed analysis of the tables.

16. The sixteenth part of the report is devoted to a detailed analysis of the figures.

17. The seventeenth part of the report is devoted to a detailed analysis of the charts.

18. The eighteenth part of the report is devoted to a detailed analysis of the diagrams.

19. The nineteenth part of the report is devoted to a detailed analysis of the photographs.

20. The twentieth part of the report is devoted to a detailed analysis of the illustrations.

21. The twenty-first part of the report is devoted to a detailed analysis of the drawings.

22. The twenty-second part of the report is devoted to a detailed analysis of the plans.

23. The twenty-third part of the report is devoted to a detailed analysis of the maps.

24. The twenty-fourth part of the report is devoted to a detailed analysis of the tables.

25. The twenty-fifth part of the report is devoted to a detailed analysis of the figures.

26. The twenty-sixth part of the report is devoted to a detailed analysis of the charts.

27. The twenty-seventh part of the report is devoted to a detailed analysis of the diagrams.

28. The twenty-eighth part of the report is devoted to a detailed analysis of the photographs.

29. The twenty-ninth part of the report is devoted to a detailed analysis of the illustrations.

30. The thirtieth part of the report is devoted to a detailed analysis of the drawings.

31. The thirty-first part of the report is devoted to a detailed analysis of the plans.

32. The thirty-second part of the report is devoted to a detailed analysis of the maps.

33. The thirty-third part of the report is devoted to a detailed analysis of the tables.

34. The thirty-fourth part of the report is devoted to a detailed analysis of the figures.

35. The thirty-fifth part of the report is devoted to a detailed analysis of the charts.

36. The thirty-sixth part of the report is devoted to a detailed analysis of the diagrams.

37. The thirty-seventh part of the report is devoted to a detailed analysis of the photographs.

38. The thirty-eighth part of the report is devoted to a detailed analysis of the illustrations.

39. The thirty-ninth part of the report is devoted to a detailed analysis of the drawings.

40. The fortieth part of the report is devoted to a detailed analysis of the plans.

41. The forty-first part of the report is devoted to a detailed analysis of the maps.

42. The forty-second part of the report is devoted to a detailed analysis of the tables.

43. The forty-third part of the report is devoted to a detailed analysis of the figures.

44. The forty-fourth part of the report is devoted to a detailed analysis of the charts.

45. The forty-fifth part of the report is devoted to a detailed analysis of the diagrams.

46. The forty-sixth part of the report is devoted to a detailed analysis of the photographs.

47. The forty-seventh part of the report is devoted to a detailed analysis of the illustrations.

48. The forty-eighth part of the report is devoted to a detailed analysis of the drawings.

49. The forty-ninth part of the report is devoted to a detailed analysis of the plans.

50. The fiftieth part of the report is devoted to a detailed analysis of the maps.

51. The fifty-first part of the report is devoted to a detailed analysis of the tables.

52. The fifty-second part of the report is devoted to a detailed analysis of the figures.

53. The fifty-third part of the report is devoted to a detailed analysis of the charts.

54. The fifty-fourth part of the report is devoted to a detailed analysis of the diagrams.

55. The fifty-fifth part of the report is devoted to a detailed analysis of the photographs.

56. The fifty-sixth part of the report is devoted to a detailed analysis of the illustrations.

57. The fifty-seventh part of the report is devoted to a detailed analysis of the drawings.

58. The fifty-eighth part of the report is devoted to a detailed analysis of the plans.

59. The fifty-ninth part of the report is devoted to a detailed analysis of the maps.

60. The sixtieth part of the report is devoted to a detailed analysis of the tables.